

Abstrakt

Univerzita Karlova v Praze, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové

Katedra sociální a klinické farmacie

Kandidát Mgr. Jan Kostřiba

Školitel prof. RNDr. Jiří Vlček, CSc.

Název disertační práce Analýza vybraných determinant lékové politiky
v České republice

Úvod: Léková politika jako součást zdravotní politiky je významným faktorem ovlivňujícím efektivitu zdravotnického systému. Zájmem státu je, aby spotřeba léčiv byla realizována v objemu, který povede k optimalizaci zdravotního stavu pacientů. Mělo by se předcházet plýtvání léky (vysoká spotřeba léků) i zhoršování zdravotního stavu populace v důsledku neadekvátní či nemoderní léčby (nízká spotřeba léků). Cílem lékové politiky je zajistit bezpečná, účinná a kvalitní léčiva a zabezpečit optimální a dostupnou zdravotní péči lidem, kteří ji potřebují v určitý čas a za využití limitovaného objemu finančních prostředků.

Cíle: Hlavním cílem práce byla analýza vybraných determinant lékové politiky v České republice. Pozornost byla zejména soustředěna na rozbor vzájemných vztahů mezi lékovou politikou, spotřebou léčivých přípravků a zdravotních služeb a chováním občanů v rámci zdravotnického systému. Dalším cílem práce byla analýza postojů a názorů občanů k vybraným otázkám samoléčení, spotřeby léčiv, lékové politiky a poskytování zdravotní péče a také analýza vzdělávacího systému farmaceutů v otázkách lékové politiky.

Metodika: Dle charakteru daného šetření bylo u každého z dílčích projektů využito jiné metodiky dotazníkového šetření. V lékárnách v Hradci Králové byly formou řízeného rozhovoru zjišťovány postoje a názory pacientů k otázkám zdravotnictví a k problematice zdraví, jejich jednání v případě zdravotních problémů, využívání a spotřebě zdravotních služeb a spokojenosti s poskytováním zdravotní péče. Elektronické formy dotazníků bylo využito u studentů a absolventů Farmaceutické fakulty v Hradci Králové a také pro pověřené osoby mající na starosti výuku sociálně-farmaceutických předmětů v rámci celosvětového šetření mezi farmaceutickými fakultami. Zkušenosti a výsledky z těchto

pilotních projektů pak byly použity pro reprezentativní sociologické průzkumy, které se konaly formou řízeného rozhovoru prostřednictvím proškolených tazatelů dle parametrů kladených na tento typ výzkumu na území celé ČR s využitím statistických metod umožňujících interpretaci získaných dat platných pro celou populaci ČR.

Výsledky a závěry: Na výběr léčivého přípravku má pro farmaceuty největší vliv zkušenost získaná praxí, zcela nejmenší vliv pak reklama všech druhů. Systém cenotvorby LP hodnotí jako příliš složitý. Pro farmaceuty i občany ČR je nejdůležitějším krokem v řešení současných problémů lékové politiky zavedení jednotných cen a doplatků ve všech lékárnách v ČR. Většina občanů se před návštěvou lékaře pokouší o samoléčbu. Hlavním faktorem při výběru lékárny je pro občany ČR vzdálenost a dostupnost, kterou preferují před cenou i kvalitou poskytované služby. Většina občanů nikdy nezaznamenalo nežádoucí příznaky při užívání volně prodejných léčivých přípravků. Porozumění příbalové informace pacienty je velmi dobré. Češi utratí podle zjištění tohoto průzkumu v průměru měsíčně za volně prodejné léčivé přípravky 149,8 Kč a podobné měsíční výdaje vynaloží také na léčivé přípravky vázané na lékařský předpis (143,0 Kč). Tyto hodnoty představují stále jednu z nejnižších spoluúčastí v rámci zemí OECD, přesto většina občanů vnímá svou spoluúčast jako příliš vysokou. Zatímco většina farmaceutických fakult sociálně-farmaceutické předměty ve svých studijních plánech má, jsou pozorovány významné rozdíly mezi jednotlivými regiony v zastoupení jednotlivých subdisciplín, které souvisí s ekonomickým, politickým a sociálním prostředím daného regionu. Analýza studijních plánů farmaceutických fakult potvrdila důležitost sociálně-farmaceutických předmětů a potvrdila, že tento obor nabývá stále větší důležitosti nejen ve vztahu lék-pacient, ale stále významněji lék-společnost.